

איך מתפטרים מהכעס שמפעפע בפנים?

Category: במדבר, חקת

משה מצווה לממן מכיסו את נחש הנחושת כדי להוכיח בוודאות כי מחל למתנגדיו. השיטה להפטר מכעסים בלתי נשלטים.

למחול בלב שלם

אלפי אנשים באו השבוע לניו יורק לרגל יום ההילולא ג' תמוז. קהל עצום עמד בתור שעות ארוכות כדי לזכות להיכנס למשך שתי דקות ולהתפלל על הציון הקדוש

כמו בכל מקום ישנם אנשים שמנסים לעקוף את התור, או משום שהם ממהרים לטיסה או שהם מתקשים לעמוד שעות ארוכות וכדומה.

מסופר שפעם חסידים עמדו בתור להיכנס לחדרו של רבי פלוני. בין החסידים עמד מישהו שחיכה כבר שלושה ימים בכיליון עיניים להיכנס אל הרבי וכמובן שהוא היה לחוץ ומתוח ביותר, אולם הגבאי הודיע לו שגם היום הוא לא יוכל להיכנס אל הרבי. החסיד דנן התרגז מאד והחל להתווכח עם הגבאי. בתוך סערת הוויכוח הוא הרים את ידו על הגבאי ונוצרה מהומה. הרבי שישב בחדרו שמע את המהומה והרעש, ומיד קרא לגבאי והתעניין מה אירע מחוץ לחדרו. בתחילה סירב הגבאי לספר, אבל חזקה עליו פקודתו של הרבי והוא סיפר שהחסיד הכה אותו.

למשמע הדברים, הרבי כעס מאד והורה לגבאי למסור לאותו חסיד שיהודי שמרים יד על חברו ומשתמש באמצעי אלימות ☹ הוא אינו מעוניין לפגוש כלל!

הגבאי יצא החוצה ובישר לחסיד את החדשות מחדרו של הרבי. אותו חסיד נסע במשך כמה שבועות לחצרו של הרבי, הוא היה נשוי למעלה מעשר שנים ולא התברך בילדים ולפיכך הוא בא לבקש ברכה לילדים מפי הרבי. כשהוא שמע שהרבי בכלל לא מעוניין לראותו הוא פרץ בבכי מר והרגיש שחרב עליו עולמו. הוא תלה את כל תקוותיו בברכתו של הרבי, וכעת הוא נשאר בלא כלום.

הבכי של החסיד נגע מאד ללבו של הגבאי ונכמרו רחמיו עליו. הוא ניגש אל החסיד ואמר לו: ראה, למרות שהרבי הודיע שהוא אינו מעוניין לקבל אותך, אני רוצה לעזור לך להתברך מפי הרבי, ולכן בכל זאת אעז להכניסך אל חדרו של הרבי ואף אכנס אתך בצוותא, ונקווה שה' יעזור.

הגבאי נכנס אל הרבי ביחד עם החסיד דנן, פנה אל הרבי ואמר שהוא מוכן לסלוח בלב שלם לחסיד שהרים עליו את ידו, בתנאי אחד: שהרבי יעניק לו את ברכתו לילדים!

למשמע הדברים, התחייך הרבי ובשמחה בירך את החסיד שיזכה לילדים בריאים ושלמים.

גם בתורה אנחנו מוצאים הנהגה כזאת, שלא רק שהאיש שנפגע מוחל לאדם שפגע בו אלא יתרה מזו: הוא אפילו מתפלל עליו.

בחומש בראשית אנחנו לומדים על היהודי הראשון, אברהם אבינו, שבשעה שהוא בא לגור בגרר הוא הכריז על שרה "אחותי היא". אבימלך לקח את שרה לביתו ואז ה' העניש אותו שהוא לא יכול היה להתפנות ככל האדם. ה' בא אליו בחלום הלילה ואמר לו שהוא ימות מפני שהוא לקח אשת איש ועליו להחזיר מיד את שרה לאברהם, ואז אברהם יתפלל בעדו והוא יחיה. ואכן אבימלך החזיר את שרה לאברהם, ולא רק שאברהם מחל לו אלא יתרה מזו: הוא התפלל עבורו ואבימלך נרפא (בראשית כ, ז).

לסגור חשבון פתוח

השבוע אנחנו קוראים בפרשתנו על דרגה גבוהה מזו. בפרשת חוקת אנחנו קוראים שבסוף שנת הארבעים, אחרי שכבר אכלו את המן במשך ארבעים שנה, לפתע "ותקצר נפש העם בדרך" וכפועל-יוצא מכך "וידבר העם באלוקים ובמשה", הם באו בטענות נגד משה ² "למה העליתונו ממצרים" ונפשנו קצה בלחם הקלוקל". נמאס להם מהדרך, נמאס להם מהמן, ובעיקר הטענה הייתה למעשה נגד משה רבינו. תגובתו של הקב"ה לא אחרה לבוא. ה' שלח מיד נחשים ושרפים "וינשכו" וימת עם רב מישראל".

בעקבות העונש הזה, חזר העם מיד בתשובה: "ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' ובך, התפלל אל ה' ויסר מעלינו את הנחש". הם באו לבקש מאותו אדם שהם פגעו בו ³ משה רבינו ⁴ לא רק שימחל להם אלא הרבה מעבר לזה: שיתפלל עליהם שיסיר מהם את הנחש. והתורה מספרת לנו: "ויתפלל משה בעד העם", ללא כל שהיות משה רבינו התפלל עבור העם שכל כך פגע בו.

וכאן אנחנו מוצאים משהו מעניין. הקב"ה מאזין לתפלת משה ואומר לו "עשה לך שרף ושים על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי". הקב"ה אומר למשה שיעשה נחש מנחשת וכל אחד שיביט בנחש יחיה.

וכאן הרבי מביא דיוק מדהים: ה' אומר למשה "עשה לך שרף". הלשון "עשה לך" זהו ביטוי שמופיע כבר בתורה, כשה' אמר למשה "עשה לך שתי חצוצרות" מפרש רש"י "עשה לך משלך" (במדבר י, ב) ⁵ כלומר, שמה שהיה צריך לעשות את החצוצרות מכספו הוא, משלך ולא מכספי ציבור.

וכך גם כאן ⁶ מדייק הרבי ⁷ כשהתורה אומרת "עשה לך שרף" הכוונה היא שמה שעשה זאת מהכסף הפרטי שלו ולא מכספי ציבור (עד"ז מפרש הרבי בפרשת נח "עשה לך תיבת עצי גופר")

שנח הצטווה לבנות את התיבה דווקא מרכושו שלו [?] ראה שיחת אדר"ח חשוון תשל"ו, לקו"ש כרך טו עמ' 39).

לכאורה ניתן לשאול, מדוע היה כל כך נחוץ שמשא יעשה את השרף דווקא משלו, הרי הם היו אלו שפגעו בו והוא אפילו מחל להם, ויתרה מזו, הוא אף התפלל עליהם, ואם-כן מדוע מוטל עליו עוד לעשות את השרף דווקא מכספו שלו. לכאורה, היה צריך להיות ההיפך. כיון שהציבור פגע במשה רבינו א"כ היה צריך להיות שבתור חלק מהכפרה השרף צריך להיות משל הציבור דווקא!?

התשובה לכך היא, משיב הרבי, שכדי להוכיח שאדם באמת מוחל לחברו על מעשיו נגדו, אין זה מספיק שהוא מתפלל עבורו, אלא עוד יתרה מזו, עליו לממן מכיסו את התרופה שיכולה לרפא ולהחלים את אותם אלו שהתקיפו אותו והציקו לו.

עשייה במקום כעס

פעמים רבות אנשים נושאים בליבם כעס על חבר או קרוב משפחה במשך עשרים שנה. הם יודעים שזה לא בריא, הם יודעים שצריך למחול והם באמת מוחלים בליבם לאותו אחד, אבל תקופה מסוימת אחר כך הכעס שוב מבצבץ ועולה [?]

באה התורה ומעניקה לנו את הכלים הנאותים להתמודד עם הכעס המפעפע בפנים. כיצד אפשר באמת להגיע למצב שאדם באמת ובתמים ימחל לחברו ויתפטר מההרגשה הנוראה הזאת שהוא נושא אתו כמשא כבד במשך שנים רבות?

כשהוא שומע שאותו אחד שהציק לו לא מצליח בעסקיו [?] הוא מתפלל עבורו ומבקש מהקב"ה שהוא יצליח בעסקים. ולא רק בדיבור הוא מסייע לו, אלא הוא עוזר לו במעשה בפועל, הוא מפנה אליו קונים ואף מוציא מכספו הפרטי שלו ומסייע לו.

ההנהגה הזאת היא למעשה האמצעי היעיל והנכון ביותר שעל ידו הוא יצליח להתפטר מהכעס שמציף אותו במשך זמן רב, ולהפוך את הכעס והזעם כלפיו לחיבה ואהבה.

(מיוסד על שיחת פ' חוקת, 'התוועדות' תשד"מ כרך ג עמ' 2090)